

Θέμα 1^ο – Προγράμματα σπουδών

1.α Τι είναι το πρόγραμμα σπουδών (syllabus); (1 μονάδα)

Στις σημειώσεις το πρόγραμμα σπουδών ορίζεται ως 'ένας διατεταγμένος κατάλογος στόχων που πρέπει να επιτευχθούν, στοιχείων που πρέπει να διδαχθούν, καθώς και (ενδεχομένως) δραστηριοτήτων που πρέπει να πραγματοποιηθούν' (σ. 2).

Διαφορετικές διατυπώσεις με το ίδιο ή παρεμφερές εννοιολογικό περιεχόμενο έγιναν δεκτές. Σε ορισμένες απαντήσεις παρατέθηκαν πληροφορίες σχετικά με τα είδη προγραμμάτων σπουδών, οι οποίες δεν είχαν ζητηθεί. Οι πρόσθετες αυτές πληροφορίες δε λήφθηκαν υπ' όψη (ούτε θετικά, ούτε αρνητικά).

1.β Παρατίθεται ένα απόσπασμα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για την Αγγλική Γλώσσα. Να χαρακτηρίσετε το πρόγραμμα, αναφέροντας αν είναι διαδικαστικό ή περιεχομένου, ανοικτό ή κλειστό, και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. (3 μονάδες)

Το ΑΠΣ είναι ένα διαδικαστικό πρόγραμμα ανοικτού τύπου, διότι περιγράφει δραστηριότητες (και όχι, π.χ. κεφάλαια σε κάποιο βιβλίο), και επειδή οι δραστηριότητες έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα και δεν διατάσσονται στο χρόνο.

Κάποιοι εξεταζόμενοι επεσήμαναν πως στην πρώτη στήλη, περιγράφονται ορισμένοι γλωσσικοί στόχοι, και για το λόγο αυτό χαρακτήρισαν το ΑΠΣ ως 'πρόγραμμα περιεχομένου' (content syllabus). Η απάντηση αυτή, αν και δεν είναι απολύτως ακριβής, έγινε δεκτή εφ' όσον είχε αιτιολογηθεί επαρκώς.

Σε ό,τι αφορά τη βαθμολόγηση, δόθηκε μία μονάδα για το χαρακτηρισμό του ΑΠΣ, και από μία μονάδα για την τεκμηρίωση κάθε χαρακτηριστικού του.

1.γ Κατά τη γνώμη σας, ποια είναι τα κύρια πλεονεκτήματα ενός προγράμματος σπουδών όπως το παραπάνω, και ποιες δυσκολίες θα αντιμετώπιζατε στην υλοποίησή του; (1 μονάδα)

Στο ερώτημα αυτό έγινε δεκτή κάθε τεκμηριωμένη απάντηση. Ήταν επιθυμητή, αλλά όχι απαραίτητη, η αναφορά στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, τις ανάγκες του οποίου (υποτίθεται πως) καλύπτει το ΑΠΣ.

Θέμα 2^ο – Προσεγγίσεις στη διδασκαλία Ξένων Γλωσσών

2.α Να χαρακτηρισθούν ως ορθές ή εσφαλμένες οι παρακάτω προτάσεις (1 μονάδα)

- i. Η παραδοσιακή προσέγγιση ήταν ιδιαίτερα κατάλληλη για τη διδασκαλία των γλωσσών σε ευρύ κοινό. **Λ**
- ii. Στην επικοινωνιακή προσέγγιση δίδεται έμφαση στην απόδοση του νοήματος, και δευτερευόντως στην ακρίβεια έκφρασης. **Σ**
- iii. Η ακουστική-γλωσσική προσέγγιση αξιοποιεί την αλληλουχία, ερέθισμα -> αντίδραση -> επιβράβευση. **Σ**
- iv. Η επικοινωνιακή προσέγγιση στηρίζεται σε ατομοκεντρικές αρχές μάθησης. **Λ**

2.β Να περιγράψετε τα γνωρίσματα ενός επικοινωνιακού μαθήματος, και να αναφέρετε πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της προσέγγισης αυτής. (3 μονάδες)

Στο ερώτημα αυτό υπήρχαν τρία ζητούμενα, που βαθμολογήθηκαν με μία μονάδα το καθένα.

- Να περιγραφεί ένα επικοινωνιακό μάθημα, με αναφορά στις μεθόδους διδασκαλίας, τους ρόλους εκπαιδευτικού και μαθητών και τους στόχους.
- Να αναφερθεί τουλάχιστον ένα πλεονέκτημα της επικοινωνιακής προσέγγισης.
- Να αναφερθούν τουλάχιστον μία επιφύλαξη της επικοινωνιακής προσέγγισης.

Σχετικές πληροφορίες υπάρχουν στις σελίδες 15-16 των σημειώσεων.

2.γ Αν και παρωχημένη, η παραδοσιακή προσέγγιση εξακολουθεί να χρησιμοποιείται εκτενώς. Για ποιο λόγο πιστεύετε πως συμβαίνει αυτό; (1 μονάδα)

Στο ερώτημα αυτό έγινε δεκτή κάθε τεκμηριωμένη απάντηση. Ορισμένες πιθανές απαντήσεις είναι:

- Η απλότητα της μεθόδου
- Οι μικρές απαιτήσεις προετοιμασίας για τον εκπαιδευτικό
- Η έλλειψη κατάρτισης των εκπαιδευτικών σε σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους
- Η εξοικείωση των διδασκομένων με τη μέθοδο αυτή

Θέμα 3^ο – Γραμματική και λεξιλόγιο

3.α Να αναφερθούν επιγραμματικά τα στοιχεία του λεξιλογίου που είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι διδασκόμενοι. (1 μονάδα)

Τα στοιχεία που χρειάζεται να γνωρίζουν οι διδασκόμενοι είναι:

- i. Η μορφή της λέξης (προφορά, ορθογραφικός τύπος)
- ii. Η σημασία της λέξης (δήλωση, υποδήλωση)
- iii. Η λειτουργία της λέξης (συνταγματικές και παραδειγματικές σχέσεις).

Τα στοιχεία αυτά δεν ήταν απαραίτητο να αναπτυχθούν περεταίρω στην απάντηση. Στις περιπτώσεις που έγινε κάτι τέτοιο, ενδεχόμενα λάθη στις περιγραφές δεν ελήφθησαν υπ' όψη στη βαθμολογία.

3.β Να παραθέσετε, χρησιμοποιώντας παραδείγματα, διαφορετικές τεχνικές για την παρουσίαση του λεξιλογίου (2 μονάδες)

Στη σελίδα 32 των σημειώσεων αναφέρονται οκτώ διαφορετικές τεχνικές (Ορισμός, Περιγραφή, Παραδείγματα, Παρουσίαση, Αναπαράσταση, Παρουσίαση της λέξης σε ευρύτερο κείμενο, Συνώνυμα και αντώνυμα, Μετάφραση). Πλήρεις θεωρήθηκαν όσες απαντήσεις ανέφεραν τουλάχιστον πέντε από αυτές. Επίσης έγιναν δεκτές και εναλλακτικές τεχνικές που δεν αναφέρονται στις σημειώσεις.

Σε αρκετά γραπτά παρατέθηκαν διάφορες τεχνικές χωρίς να χρησιμοποιηθούν παραδείγματα. Επειδή οι απαντήσεις αυτές ανταποκρίνονται μόνο στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος, βαθμολογήθηκαν με μία μονάδα. Επίσης, σε ορισμένα γραπτά έγινε αναφορά σε διάφορες τεχνικές εκμάθησης του λεξιλογίου (καρτέλες, ευρετήρια). Οι απαντήσεις αυτές ΔΕΝ απαντούν στο ερώτημα, επειδή περιγράφουν τι μπορεί να κάνει ένας μαθητής για να μάθει τις λέξεις, όχι τι μπορεί να κάνει ο καθηγητής για να τις εξηγήσει. Οι απαντήσεις αυτές βαθμολογήθηκαν κατά περίπτωση, αλλά γενικά θεωρήθηκαν ως μερικώς σωστές.

3.γ Θεωρείτε παιδαγωγικά χρήσιμη τη διδασκαλία της γραμματικής στα πλαίσια της εκμάθησης ξένων γλωσσών; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας. (2 μονάδες)

Στο πρώτο σκέλος της ερώτησης ήταν επιθυμητό να γίνει διάκριση κατά περιπτώσεις: ενδεχομένως η γραμματική να είναι πιο χρήσιμη σε κάποια περιβάλλοντα μάθησης (π.χ. προετοιμασία για εξετάσεις) απ' ό, τι σε άλλα (π.χ. Business English). Απαντήσεις που δεν έκαναν αυτή τη διάκριση κρίθηκαν ως μερικώς σωστές, εκτός αν γινόταν πειστική τεκμηρίωση στη συνέχεια.

Σε ό, τι αφορά την τεκμηρίωση, ήταν ιδιαίτερα επιθυμητή η αναφορά στις διάφορες θεωρίες σχετικά με τη διεπαφή επικοινωνιακής ικανότητας και γραμματικής επίγνωσης (σελίδες 25-27). Έγιναν δεκτά και άλλα επιχειρήματα, εφ' όσον ήταν συγκεκριμένα και όχι γενικόλογα. Σε ορισμένα γραπτά, επιχειρήθηκε τεκμηρίωση με τον ισχυρισμό πως 'η γραμματική αποτελεί απαραίτητο / αναπόσπαστο / σημαντικό κομμάτι της γλώσσας'. Οι απαντήσεις αυτές θεωρήθηκαν ελλιπείς, επειδή δεν εξηγείται γιατί η γραμματική είναι απαραίτητη / σημαντική κλπ.

Θέμα 4^ο – Δεξιότητες κατανόησης λόγου

4.α Να αντιστοιχίσετε τις παρακάτω λέξεις με τους ορισμούς που παρατίθενται: (1 μονάδα)

- i. **Εντατική ανάγνωση:** Στηρίζεται στην προσεκτική ανάγνωση κάθε λέξης που περιλαμβάνει το κείμενο, ώστε να κατανοηθεί το ακριβές της νόημα και ο τρόπος που η κάθε λέξη συνεισφέρει σε αυτό. Παραδείγματα **εντατικής ανάγνωσης** (!) αποτελούν η ανάγνωση νομικών κειμένων ή η ανάγνωση ποίησης.
- ii. **Επισκόπηση:** Αποτελεί ταχεία ανάγνωση του κειμένου, συχνά με έμφαση μόνο στα κύρια σημεία στις επικεφαλίδες και τις πρώτες προτάσεις κάθε παραγράφου, και αποσκοπεί στην εξαγωγή του γενικού νοήματος.
- iii. **Σάρωση:** Πρόκειται για ταχεία ανάγνωση του κειμένου ώστε να εντοπισθούν συγκεκριμένες πληροφορίες. Για παράδειγμα, **σαρώνουμε** (!) έναν πίνακα βαθμολογιών για να βρούμε το όνομά και το βαθμό μας, ή ένα κείμενο για να βρούμε την απάντηση σε μια συγκεκριμένη ερώτηση.
- iv. **Δεκτική ανάγνωση:** Πρόκειται για σχετικά προσεκτική ανάγνωση, είτε για λόγους ευχαρίστησης είτε για λόγους πληροφόρησης (λ.χ. η ανάγνωση ενός μυθιστορήματος).

Ο όρος 'αναστοχαστική ανάγνωση' δεν αντιστοιχούσε σε κανέναν ορισμό.

4.β Χρησιμοποιώντας τις παρακάτω δραστηριότητες, να οργανώσετε ένα μάθημα με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης προφορικού λόγου. Να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας (3 μονάδες).

Μια ενδεικτική σειρά δραστηριοτήτων είναι η ακόλουθη:

Pre Listening

1. Ο καθηγητής διδάσκει ορισμένες λέξεις ή φράσεις-κλειδιά. (v)
2. Επιχειρείται πρόβλεψη των πληροφοριών στο κείμενο. (iv)

Listening

3. Οι διδασκόμενοι ακούνε το κείμενο ώστε να επιβεβαιώσουν τις προβλέψεις τους. (vi)
4. Οι διδασκόμενοι ακούνε το κείμενο και συμπληρώνουν τα στοιχεία που λείπουν σε ένα πίνακα πληροφοριών. (ii)
5. Οι διδασκόμενοι συζητούν τις απαντήσεις ανά ζεύγη. (iii)
6. Γίνεται τμηματική αναπαραγωγή του κειμένου, και οι διδασκόμενοι απαντούν σε (σχετικά) λεπτομερή ερωτήματα. (vii)

Post-Listening

7. Ο καθηγητής απομονώνει αποσπάσματα από το ηχογραφημένο κείμενο και ζητά από τους διδασκόμενους να επαναλάβουν. (i)
8. Γίνεται ανάγνωση του απομαγνητοφωνημένου κειμένου. (viii)
9. Πραγματοποιείται συζήτηση σχετικά με το θέμα του κειμένου. (ix)

Στο παράδειγμα αυτό, οι δραστηριότητες οργανώθηκαν σε τρία στάδια: την προετοιμασία, τις δραστηριότητες που στηρίζονται στην κατανόηση προφορικού λόγου (από το γενικό στο ειδικό), και τις δραστηριότητες που χρησιμοποιούν το ακουστικό κείμενο ως αφορμή για γλωσσική εμβάθυνση και ανάπτυξη επικοινωνιακής ευχέρειας.

Διαφορετικές σειρές έγιναν δεκτές, εφ' όσον είχαν τεκμηριωθεί επαρκώς, και δεν παραβίαζαν αρχές της λογικής π.χ. το (vi) πριν από το (iv) ή βασικές παιδαγωγικές αρχές (π.χ. γενικό προς ειδικό). Επίσης, πλήρεις θεωρήθηκαν και απαντήσεις που δεν περιείχαν όλα τα στάδια ή χρησιμοποιούσαν ένα στάδιο περισσότερες από μία φορές, αρκεί να είχαν τεκμηριωθεί σχετικά.

Σε ό, τι αφορά τη βαθμολόγηση του θέματος, δόθηκε μία μονάδα για τη διάταξη των δραστηριοτήτων, μία μονάδα για την εξήγηση τους και μια για την τεκμηρίωση της σειράς που χρησιμοποιήθηκε.

4.γ Είναι, κατά τη γνώμη σας, παιδαγωγικά ωφέλιμο να χρησιμοποιούνται αυθεντικά κείμενα (λ.χ. αποκόμματα εφημερίδων) στη γλωσσική διδασκαλία; Υπάρχουν ενδεχομένως δυσχέρειες; (1 μονάδα)

Στο ερώτημα αυτό έγινε δεκτή κάθε θετική απάντηση, εφ' όσον ανέφερε δύο τουλάχιστον πλεονέκτηματα, ένα τουλάχιστον μειονέκτημα και τρόπους αντιμετώπισης του. Επίσης δεκτή έγινε κάθε αρνητική απάντηση, εφ' όσον ανέφερε δύο τουλάχιστον πλεονεκτήματα και ένα τουλάχιστον πλεονέκτημα με εναλλακτικές προτάσεις. Κάποια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα αναφέρονται ενδεικτικά στη σελίδα 37 των σημειώσεων, αλλά δεκτά έγιναν και άλλα επιχειρήματα εφ' όσον δεν ήταν αναντίστοιχα με την πραγματικότητα.

Σημειώνεται πως η αναφορά σε αποκόμματα εφημερίδων αποτελεί απλώς παράδειγμα: αυθεντικά κείμενα νοούνται όλα τα κείμενα που δεν έχουν συγγραφεί αποκλειστικά για γλωσσική διδασκαλία (π.χ. διηγήματα, ποιήματα, διαφημίσεις, ιστοσελίδες, τεχνικά εγχειρίδια, ισολογισμοί κ.α.). Οι απαντήσεις που αναφέρονταν αποκλειστικά στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα χρήσης των εφημερίδων θεωρήθηκαν μερικώς σωστές, ενώ ιδιαίτερα θετικά βαθμολογήθηκαν οι απαντήσεις που διέκριναν διαφορετικά είδη αυθεντικών κειμένων και διαφοροποιημένες ανάγκες μαθητών.